

МОДЕЛ АДМИНИСТРАТИВНОГ ПОСТУПКА

ПОВЕЋАЊЕ ПРОЦЕНТА ИНВАЛИДИТЕТА

Област: Борачко-инвалидска заштита – поверени послови

Ко покреће поступак и на који начин

Захтев за повећање процента инвалидитета може поднети ратни војни инвалид, мирнодопски војни инвалид (у даљем тексту: војни инвалид) и цивилни инвалид рата, код кога су наступиле промене које су од утицаја на проценат инвалидитета признатог коначним решењем, по истеку две године од дана доношења коначног решења.

Захтев се подноси органу општинске/градске управе који је надлежан за послове борачко-инвалидске заштите (у даљем тексту: првостепени орган), према свом пребивалишту.

По поднетом захтеву, биће покренут поступак ако војни инвалид и цивилни инвалид рата учини вероватним да је настала промена од утицаја на утврђено право.

Сматра се да је учињено вероватним да је настала промена од утицаја на утврђено право, ако војни инвалид односно цивилни инвалид рата о томе поднесе налаз лекара специјалисте и ако посебна лекарска комисија од три члана лекара специјалиста, на основу тог налаза и друге медицинске документације, да мишљење да има основа да се преиспита утврђени проценат инвалидитета.

Правни основ

Утврђивање новог процента инвалидитета војног инвалида регулисано је чланом 173. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20 – у даљем тексту: Закон), Правилником о утврђивању процента инвалидитета војних инвалида и цивилних инвалида рата („Службени гласник РС“,

број 3/21) и Правилником о раду лекарских комисија у поступку за остваривање права по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 161/20).

Сходно чл. 173-174. Закона, ако код војног инвалида, односно цивилног инвалида рата наступе промене које су од утицаја на проценат инвалидитета признатог коначним решењем, инвалид може по истеку две године од дана доношења коначног решења поднети захтев за утврђивање новог процента инвалидитета у вези са насталом променом. Чланом 17. Правилника о утврђивању процента инвалидитета војних инвалида и цивилних инвалида рата утврђена су оштећења организма по основу којих се може поднети захтев за повећање процента нвалидитета и пре истека рока од две године.

Поступак по захтеву се покреће ако инвалид учини вероватним да је настала промена од утицаја на утврђено право. Захтев се одбија ако није учињено вероватним да је настала промена од утицаја на утврђено право, с тим да војни инвалид, односно цивилни инвалид рата чији је захтев за утврђивање новог процента инвалидитета одбијен може поново поднети захтев за утврђивање новог процента инвалидитета по истеку две године од дана доношења решења којим је захтев одбијен, а пре истека тог рока у случају оштећења организма утврђеног Правилником о утврђивању процента инвалидитета војних инвалида и цивилних инвалида рата.

Одредбе Закона примењује се и у поступку по захтеву за утврђивање процента инвалидитета који поднесе лице коме је престало својство војног инвалида или својство цивилног инвалида рата због неиспуњавања услова прописаног законом за даље остваривање тог својства у погледу процента инвалидитета, без обзира да ли му је својство инвалида било признато по основу ране, повреде, озледе или болести, као и у поступку за признавање својства војног инвалида или својства цивилног инвалида рата који поднесе лице коме је раније поднети захтев за признавање тог својства по основу ране, повреде или озледе, одбијен због недовољног процента инвалидитета.

У складу са Правилником о раду лекарских комисија у поступку за остваривање права по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, на захтев надлежног органа који решава о правима по Закону у првом степену, мишљење о вероватноћи да је дошло до промене од утицаја на утврђени процент инвалидитета уз који се достављају и списи предмета лица које је поднело захтев за утврђивање новог процента инвалидитета, даје Посебна лекарска комисија.

Посебна лекарска комисија даје мишљење о вероватноћи да је дошло до промене утврђеног процента инвалидитета на основу мишљења лекара – специјалисте, које инвалид подноси уз захтев за утврђивање новог процента инвалидитета, и на основу постојеће медицинске документације у предмету инвалида, уз напомену да за лице које се налази на лечењу у стационарној здравственој установи, лекарска комисија може дати мишљење на основу налаза и извештаја (дијагнозе, историје болести и сл.) те установе.

Прилози (докази) за одлучивање у поступку који доставља странка

Уз захтев за повећање процента инвалидитета, подносилац захтева подноси:

- 1) налаз лекара специјалисте и другу медицинску документацију која се односи на признати основ и проценат

инвалидитета (преорука: не старији од 6 месеци).

Подаци о којима се води службена евиденција:

Сходно члану 9. став 3. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), надлежни орган је дужан да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује, а сходно ставу 2. истог члана, поступак се води без одуговлачења и уз што мање трошкова по странку и другог учесника у поступку, али тако да се изведу сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања.

Ако службену евиденцију води други орган, првостепени орган дужан је да хитно затражи податке, а замољени орган да бесплатно уступи податке у року од 15 дана, ако није друкчије прописано. Ако се подаци које тражи првостепени органава могу добити електронским путем, замољени орган их доставља у најкраћем року, сходно чл. 9. став. 2. и чл. 103. ЗУП-а. Увид и прибављање података које врши сам првостепени орган, врши се одмах.

У пракси поступања органа, прибављање података о којима се води службена евиденција у највећем обиму врши се посредством портала еУправа еЗУП.

Странка може изричито да изјави да ће све или неке од докумената о којима се води службена евиденција прибавити сама или да ће их доставити накнадно.

Такође, странка изјављује да је сагласна да првостепени орган врши увид и прибави податке или документа неопходна за одлучивање.

Одлучивање у поступку

Законом није одређен рок за спровођење овог поступка, те се примењује члан 145. став 3. Закона о општем управном поступку, који прописује да је орган дужан да изда решење најкасније у року од 60 дана, када је поступак покренут по захтеву странке или по службеној дужности, али у интересу странке, и када се о управној ствари не одлучује у поступку непосредног одлучивања. С обзиром на сложеност поступка препоручени рок за његово спровођење је исти као законски.

По пријему захтева, првостепени орган проверава да ли је захтев уредан. Евентуално, може доћи до примене члана 59. Закона о општем управном поступку, ако поднесак садржи неки формални недостатак који спречава поступање по поднеску или ако је неразумљив или непотпун, те орган обавештава подносиоца захтева на који начин да уреди поднесак и одређује подносиоцу рок у ком је дужан да недостатке отклони (рок који не може бити краћи од 8 дана), уз упозорење на правне последице ако не уреди поднесак у року, у ком случају ће се захтев сматрати неуредним и као такав одбацити.

Затим, првостепени орган проверава да ли је истекло две године од дана доношења коначног решења којим је подносиоцу захтева признат одређени проценат војног инвалидитета, односно којим је одбијен захтев за повећање процента војног инвалидитета. Такође, првостепени орган, по пријему захтева и медицинске документације проверава да ли су у питању

оштећења организма настала у вези са војним инвалидитетом, када је сходно члану 17. Правилника о утврђивању процента инвалидитета војних инвалида и цивилних инвалида рата, могуће поднети захтев пре истека рока од две године, од доношења претходног решења (хируршко одстрањење органа, хируршки захвати на виталним органима, декомпензације срца, јетре, плућа, бубрега, панкреаса и парализе нерава, активна туберкулоза, као и губитак или тешко оштећење парног органа).

Уколико је овај услов испуњен, првостепени орган списе предмета личне инвалиднине подносиоца захтева са предатом медицинском документацијом, доставља Посебној лекарској комисији која има седиште у Министарству, односно Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова (за странке са пребивалиштем на територији АП Војводина), која ће на основу тог налаза и друге медицинске документације, дати мишљење да ли има основа да се преиспита утврђени проценат инвалидитета.

Посебна лекарска комисија даје мишљење о вероватноћи да је наступила промена од утицаја на утврђени процент војног инвалидитета на основу мишљења лекара одговарајуће специјализације, које војни инвалид подноси уз захтев за утврђивање новог процента војног инвалидитета, и на основу постојеће медицинске документације у предмету војног инвалида.

Уколико Посебна лекарска комисија да мишљење да нема основа да се преиспита утврђени проценат инвалидитета првостепени орган доноси решење о одбијању захтева за повећање процента инвалидитета, на које је могуће уложити жалбу у року од 15 дана од дана достављања, у складу са чланом 153. Закона о општем управном поступку.

Уколико Посебна лекарска комисија да мишљење да има основа да се преиспита утврђени проценат инвалидитета, првостепени орган упућује захтев и медицинску документацију, надлежној Првостепеној лекарској комисији.

Првостепена лекарска комисија даје налаз и мишљење на основу непосредног прегледа лица за које се утврђује процент инвалидитета, као и на основу медицинске и друге документације која је од утицаја за утврђивање тих чињеница.

Лекарска комисија утврђује проценат војног инвалидитета, трајно или привремено, у складу са чланом 34. став 2. Закона, а уколико је проценат војног инвалидитета утврђен привремено, надлежни првостепени орган, по службеној дужности, покренуће поступак за доношење новог решења, које ће имати правно дејство од првог дана наредног месеца по истеку важења решења којим је проценат војног инвалидитета утврђен привремено, сагласно члану 170. Закона.

Решење којим се повећава проценат инвалидитета, сходно одредбама члана 159. Закона, подлеже ревизији. На захтев другостепеног органа, првостепени орган је дужан да у року од 15 дана достави решење ради ревизије.

Ревизију врше: министарство надлежно за борачко инвалидску заштиту / Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова (решења првостепених органа са територије АП Војводина) или Секретаријат за социјалну заштиту Градске управе Града Београда (решења првостепених органа са територије Града Београда) – у даљем тексту: другостепени орган.

Ревизија не одлаже извршење решења. Ако је против првостепеног решења изјављена жалба, о ревизији и жалби решава другостепени орган, истим решењем. Уколико на решење није уложена жалба, а ревизија не буде извршена у року од три месеца од дана истека рока за жалбу, сматра се да је ревизија извршена и да је дата сагласност на то решење, с тим што је, на захтев другостепеног органа, првостепени орган дужан да у року од 15 дана достави решење ради ревизије.

У вршењу ревизије, другостепени орган може дати сагласност на решење, може га поништити, изменити или укинути и

ствар другачије решити, или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак, у складу са чланом 163. Закона.

Другостепени орган ће у поступку ревизије решење првостепеног органа поништити или укинути и ствар решити у корист или на штету странке, уколико утврди да су у првостепеном поступку непотпуно или погрешно утврђене чињенице, или да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на решење ствари, или да су погрешно оцењени докази, или да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, или да су погрешно примењене материјалне или процесне одредбе закона на основу кога је решена ствар.

Уколико другостепени орган, у поступку ревизије, решење првостепеног органа поништи или укине и врати на поновни поступак, првостепени орган ће донети ново решење које подлеже ревизији.

У поступку ревизије, проценат инвалидитета се утврђује на основу налаза и мишљење Другостепене лекарске комисије, коју чини пет лекара специјалиста, у складу са чл. 153. и 166. Закона.

У складу са чланом 167. Закона, против коначног решења донетог по жалби, као и против коначног решења донетог у вршењу ревизије, може се водити управни спор.

У складу са чланом 170. Закона, првостепени орган по службеној дужности спроводи поступак за доношење новог решења, када је проценат инвалидитета признат привремено, а ново решење ће имати правно дејство од првог дана наредног месеца по истеку важења решења којим је проценат инвалидитета признат привремено. Уколико се војни инвалид коме је привремено признато право не одазове на преглед, ако одбије да се одазове додатном специјалистичком испитивању или на други начин онемогући да првостепена или другостепена лекарска комисија донесе налаз и мишљење, сматраће се да је одустао од вођења поступка и поступак ће се обуставити.

У поступку признања права на повећање процента инвалидитета, не плаћају се таксе (административне), као ни друге дажбине утврђене општим прописима, у складу са чланом 175. Закона.

Акт којим се одлучује у поступку

Након добијања налаза и мишљења првостепене лекарске комисије, првостепени орган доноси решење којим се признаје право на повећање процента инвалидитета које подлеже ревизији другостепеног органа, сходно одредбама чл. 159-161. Закона. Првостепени орган може донети решење о одбијању захтева за признање права, које не подлеже ревизији.

Упутство о правном средству:

Против решења првостепеног органа, странка може изјавити жалбу министарству надлежном за борачко-инвалидску заштиту/ Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова (против решења првостепених органа са територије АП Војводина) или Секретаријату за социјалну заштиту Градске управе Града Београда (против решења првостепених органа са територије Града Београда).

Жалба се предаје првостепеном органу, без плаћања таксе.

Законски рок: Најкасније у року од **60 дана** од подношења захтева (општи рок по члану 145. став 3. Закона о општем управном поступку).

Препоручени рок: **60 дана.**

ФАЗЕ У ПОСТУПКУ

Назив поступка: Повећање процента инвалидитета

Шифра поступка: _____

Информације који се траже од странке у захтеву	1. Име и презиме, адреса, ЈМБГ, контакт телефон инвалида 2. Број решења којим је признато својство инвалидитета, група и проценат инвалидитета
РАТ/ЛАТ/ЛН	Не плаћају се, у складу са чл. 19. тач. 6. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, број 43/03, 51/03 – испр., 61/05, 101/05 – др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 – усклађени дин.изн., 55/12 – усклађени дин. изн., 93/12, 47/13 – усклађени дин. изн., 65/13 – др. закон, 57/14 – усклађени дин.изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 – испр., 95/18, 86/19, 90/19 – испр., 144/20)

Фазе поступка	Законски / препоручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности из докумената				
			Документа/подаци неопходни за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
1. Подношење захтева	Одмах	Странка	1. Попуњен образац захтева	√		н/а	н/а	Не плаћа се	Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе / Упутство о канцеларијском пословању органа државне управе.
			2. Медицинска документација не старија од 6 месеци	√		н/а			Члан 19. тачка 6. Закона о републичким административним таксама.

¹ Странка може сама уз захтев да приложи и документацију која се прибавља по службеној дужности.

Фазе поступка	Законски / препоручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности из докумената				
			Документа/подаци неопходни за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
									Правни основ за докумената/податаке из тачке 2. које прилаже странка су чл. 173-174. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20).
2. Пријем захтева	Одмах	Писарница/ орган надлежан за пријем поднесака странака							Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе / Упутство о канцеларијском пословању органа државне управе.
3. Утврђивање чињеница и околности од стране надлежног органа	У року од 1 дан од дана пријема захтева	Службено лице НО.							Чл. 102. и 103. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење).

Фазе поступка	Законски / препоручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности из докумената				
			Документа/подаци неопходни за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
3.1. Обавештавање странке о потреби подношења података потребних за одлучивање (уз одређивање рока за допуну захтева)	У року од 8 дана (од дана пријема захтева)	Службено лице НО							Члан 59. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18- аутентично тумачење).
3.2. Доношење решења о одбијању захтева уколико није протекао законом одређен рок од 2 године од дана доношења коначног решења	У року од 1 дан (од дана пријема захтева)	Службено лице НО							Чл. 155, 173. и 174. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20). Члан 17. Правилника о утврђивању процента инвалидитета војних инвалида и цивилних инвалида рата („Службени гласник РС“, број 3/21). Чл. 136, 140. и 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење).
4. Упућивање захтева са новом медицинском	У року од 3 дана од дана пријема захтева	Службено лице НО	1. Захтев за давање мишљења да ли има основа да се преиспита утврђени проценат војног инвалидитета		√				Чл. 153-154. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица

Фазе поступка	Законски / препоручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности из докумената				
			Документа/подаци неопходни за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
документацијом Посебној лекарској комисији			1. Медицинска документација, не старија од 6 месеци		√				(„Службени гласник РС“, број 18/20).
5. Доношење решења о одбијању захтева уколико Посебна лекарска комисија да мишљење да не постоји основ за преиспитивање утврђеног инвалидитета, потписивање и достављање решења подносиоцу захтева	У року од 16 дана од дана пријема захтева	Службено лице НО Руководилац НО и							Чл. 136, 140. и 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење). Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе / Упутство о канцеларијском пословању органа државне управе.

Фазе поступка	Законски / препоручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности из докумената				
			Документа/подаци неопходни за одлучивање	Доставља странка¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
6. Упућивање захтева надлежној Првостепеној лекарској комисији	У року од 1 дан (од дана добијања мишљења Посебне лекарске комисије)	Службено лице НО	1. Захтев за давање налаза и мишљења о повећању процента инвалидитета		√				Чл. 153-154. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20). Правилник о раду лекарских комисија у поступку за остваривање права по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 161/20).
			2. Медицинска документација		√				
7. Доношење решења, потписивање и достављање решења подносиоцу захтева	У року од 15 дана (од дана упућивања захтева надлежној првостепеној лекарској комисији)	Службено лице НО Руководилац НО и							Чл. 136, 140. и 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење). Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе / Упутство о канцеларијском пословању органа државне управе.
8. На захтев другостепеног органа, упућивање списка предмета на ревизију другостепеном органу (НО2)	У року од 15 дана (од захтева другостепеног органа (НО2))	Службено лице НО							Члан 161. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20).

Скраћенице и значења:

Надлежни орган – НО

Други надлежни орган – НО 2

Дан - радни дан

Законски рок – рок који је утврђен одговарајућим законом

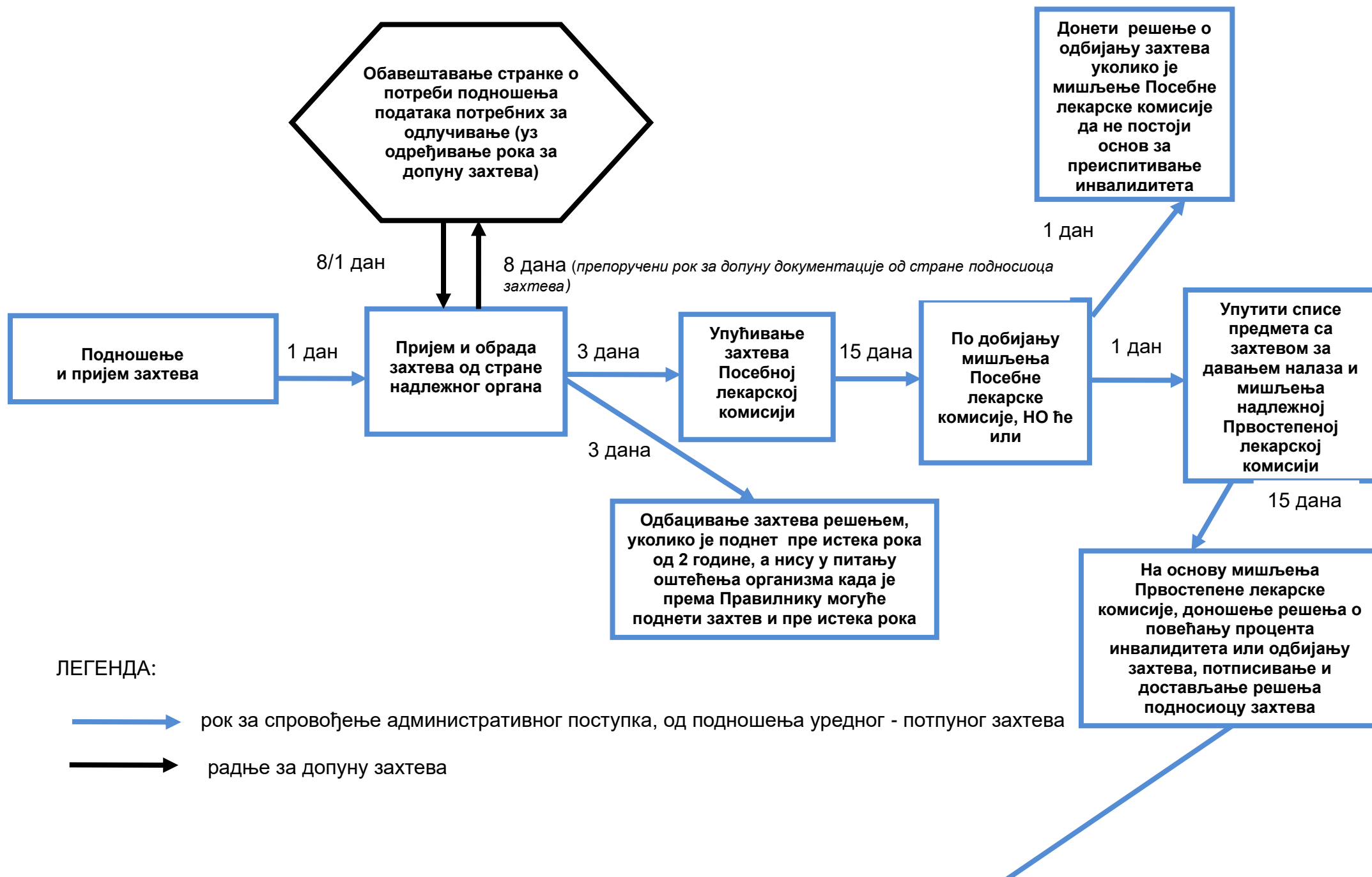
Препоручени рок - скраћени рок који је објективно утврђен и у ком року је препоручено да НО поступа

РАТ – републичка административна такса

ЛАТ/ЛН– локална административна такса/локална накнада (у складу са локалном одлуком о таксама и накнадама)

Т/Н - Трошкови прибављања докумената по службеној дужности

ПОВЕЋАЊЕ ПРОЦЕНТА ИНВАЛИДИТЕТА

**Упућивање списка предмета са
решењем НО на ревизију НО2**

15 дана
(од захтева другостепеног органа)

